

יותר. וזה הולך כפי מה שאמר רבי אלעזר, מה שכתוב יום הששי ולא נאמר כן בכל שאר הימים - אלא כן פרשה, הששי - שהזדווגה ושהודמנה בו הגבירה להתקין שלחן למלך. ולכן נמצאו בו שני חלקים - אחד ליומו, ואחד לתקון בשמחת המלך בגבירה.

ואתו לילה שמחת הגבירה במלך וזווגם, ומתבררים כל ששת הימים, כל אחד ואחד לבדו, ולכן צריך אדם לסדר שלחנו בליל השבת, כדי שישירו עליו ברכות מלמעלה, וברכה לא נמצאת על שלחן ריק. וזאתו לילה שמחתה של הגבירה במלך וזווגם) לכן תלמידי חכמים שיודעים סוד זה, וזווגם מערב שבת לערב שבת.

ראו כי ה' נתן לכם השבת. מה זה שבת? יום שבו נחים שאר הימים, והוא כלל של כל אותם ששת האחרים, וממנו הם מתבררים. רבי ייסא אמר, וכן גם כנסת ישראל נקראת שבת, משום שהיא בת זוגו, וזוהי כלה, שכתוב (שמות לא) ושמרתם את השבת כי קדש היא לכם. לכם ולא לשאר העמים. זהו שכתוב (שם) ביני וביין בני ישראל. וזוהי נחלת ירשת עולמים לישראל. ולכן כתוב (ישעיה נח) אם תשיב משבת רגלך וגו', ובמקומו בארנו את הדברים.

כתוב אל יצא איש ממקומו ביום השביעי. ממקומו - שנינו, מאותו מקום שראוי ללכת, וסוד הדבר - שכתוב (יחזקאל ג) ברוך כבוד ה' ממקומו, וזהו מקום, וזהו סוד הכתוב, כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא. מקום ידוע קוראים לו מקום שנודע הכבוד העליון.

שתיטאה אשתכח ביה יתיר. ואזלא הא, כהא דאמר רבי אלעזר, מאי דכתיב יום הששי, ולא אתמר הכי בכל שאר יומין. אלא הכי אוקמוה, הששי. דאזדווגא (דאזדמנא) ביה מטרוניתא. לאתקנא פתורא למלכא, ובגין כן, אשתכחו ביה תרין חולקין, חד ליומיה, וחד לתקונא, בחדוותא דמלכא במטרוניתא.

וההוא ליליא, חדוותא דמטרוניתא במלכא, וזווגא דלהון, ומתברכאן כל שיתא יומין, כל חד וחד בלחודוי. בגין כן, פעי בר נש לסדרא פתוריה בליליא דשבתא, בגין דשארי עליה ברכאן מלעילא, וברכתא לא אשתכח על פתורא ריקנא, (וההוא ליליא חדוותא דמטרוניתא במלכא וזווגא דלהון) בגין כן, תלמידי חכמים ידידעין רזא דא, וזוגא דלהון מערב שבת לערב שבת.

ראו כי יי' נתן לכם השבת, מאי שבת. יומא דביה נייחין שאר יומין, והוא כלל דכל אינון שיתא אתרנין, ומניה מתברכין. רבי ייסא אמר, וכן נמי כנסת ישראל אקרי שבת, בגין דאיהי בת זוגו, ודא היא כלה. דכתיב (שמות לא) ושמרתם את השבת כי קדש היא לכם. לכם ולא לשאר עמין, הדא הוא דכתיב, (שמות לא) ביני וביין בני ישראל. ודא היא אחסנת ירותת עלמין לישראל. ועל דא, כתיב (ישעיה נח) אם תשיב משבת רגלך וגו' ובאתריה אוקימנא מלי.

כתיב אל יצא איש ממקומו ביום השביעי. ממקומו. תנינן, מההוא מקום דאתחזי למהך. ורזא דמלה דכתיב, (יחזקאל ג) ברוך כבוד יי' ממקומו, ודא איהו מקום. ודא איהו רזא דכתיב, (שמות ג) כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא. אתר ידיעא קרינן ליה מקום דאשתמודעא יקרא עלאה.

וּבְגִין כֵּן, אֶזְהִירָתָא לְבַר נֶשׁ, דְּקָא מִתְעַטְרָא
בְּעֵטְרָא קְדִישָׁא דְלַעִילָא, דְּלֹא יִפּוּק
מִנִּיהּ בְּפּוּמִיהּ מְלוּלָא דְחוּל, בְּגִין דְּאִי יִפּוּק
מִנִּיהּ, קָא (דף ט"ד ע"א) מִחֲלִיל יוֹמָא דְשַׁבְּתָא,
בִּידוּי בְּעוֹבְדָתָא. בְּרַגְלוֹי, לְמַהֲרֵי לְבַר מִתְרִין
אֲלָפִין אֲמִין. כָּל אֲלִין חֲלוּלָא דְשַׁבְּתָא אֵינוֹן.

אֲרִי יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ, דָּא אִיהוּ אֲתֵר יִקְרָא
דְּקִדּוּשָׁה, דְּהָא לְבַר מִנִּיהּ, אֱלֹהִים
אַחֲרִים נִינְהוּ. בְּרוּךְ כְּבוֹד יי', דָּא כְּבוֹד
דְּלַעִילָא. מִמְּקוֹמוֹ, דָּא כְּבוֹד דְּלִתְתָּא. דָּא
אִיהוּ רִזָּא דְעֵטְרָא דְשַׁבְּתָה, בְּגִין כֵּן אֵל יֵצֵא
אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ. זַפְּאָה חוּלְקִיהּ מָאן דְּזָכִי
לִיקְרָא דְשַׁבְּתָא זַפְּאָה אִיהוּ בְּעֵלְמָא דִּין
וּבְעֵלְמָא דְאֲתִי.

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה עֲבֹר לִפְנֵי הָעָם וְגו' (שמות
יג). רַבִּי חֲזִיָּא פְתַח, (תהלים לד) חוֹנָה מְלֵאךְ
מִלֵּאךְ ה' סָבִיב לִירְאָיו וַיִּחְלָצֵם.
אֲשֶׁרִי הַצַּדִּיקִים שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוא רוֹצֵה בְּכַבּוֹדָם יוֹתֵר עַל שְׁלוֹ.
בֹּא רֵאָה כִּמָּה הֵם בְּנֵי הָעוֹלָם
שֶׁמְחַרְפִּים וּמְגַדְּפִים לְמַעַלָּה, כְּמוֹ
שֶׁסַּנְחֶרִיב חָרַף וְגִדְף וְאָמַר (מלכים ב'
יח) מִי בָכַל אֱלֹהֵי הָאָרְצוֹת וְגו'.

וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מַחֲל וְלֹא תִבַּע
מִמֶּנּוּ. פִּיּוֹן שְׁהוּשִׁיט אֶת יָדוֹ עַל
חֲזִקְיָה, מָה כְּתוּב? (שם יט) וַיֵּצֵא
מִלֵּאךְ ה' וַיִּפֹּד בְּמַחֲנֵה אֲשׁוּר וְגו'.

יִרְבְּעֵם בֵּן נֶכֶט הָיָה עוֹבֵד לְעִבּוּדָה
זָרָה וּמִקְטֹר לָהּ וְזוֹבַח לָהּ, וְהִקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא לֹא תִבַּע מִמֶּנּוּ. וְכִשְׁבָּא
עֵדוֹ הַנִּבְיָא וְהַתְּנַבָּא עָלָיו, וְהוּשִׁיט
יִרְבְּעֵם אֶת יָדוֹ כְּנִגְדּוֹ - מָה כְּתוּב?

(שם כ-א) וַתִּיבֹשׁ יָדוֹ וְגו', וְלֹא יָכַל
לְהִשְׁיבָהָ אֵלָיו. וְעַל שֶׁעָבַד לְעִבּוּדָה זָרָה לֹא

תִּבַּע אוֹתוֹ הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

פְּרַעָה חָרַף וְגִדְף, וְאָמַר (שמות ה) מִי
ה' וְגו', וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא תִבַּע

וְגו' אֶזְהִירָתָא לְבַר נֶשׁ, דְּקָא מִתְעַטְרָא
בְּעֵטְרָא קְדִישָׁא דְלַעִילָא, דְּלֹא יִפּוּק
מִנִּיהּ בְּפּוּמִיהּ מְלוּלָא דְחוּל, בְּגִין דְּאִי יִפּוּק
מִנִּיהּ, קָא (דף ט"ד ע"א) מִחֲלִיל יוֹמָא דְשַׁבְּתָא,
בִּידוּי בְּעוֹבְדָתָא. בְּרַגְלוֹי, לְמַהֲרֵי לְבַר מִתְרִין
אֲלָפִין אֲמִין. כָּל אֲלִין חֲלוּלָא דְשַׁבְּתָא אֵינוֹן.

אֲרִי יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ, דָּא אִיהוּ אֲתֵר יִקְרָא
דְּקִדּוּשָׁה, דְּהָא לְבַר מִנִּיהּ, אֱלֹהִים
אַחֲרִים נִינְהוּ. בְּרוּךְ כְּבוֹד יי', דָּא כְּבוֹד
דְּלַעִילָא. מִמְּקוֹמוֹ, דָּא כְּבוֹד דְּלִתְתָּא. דָּא
אִיהוּ רִזָּא דְעֵטְרָא דְשַׁבְּתָה, בְּגִין כֵּן אֵל יֵצֵא
אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ. זַפְּאָה חוּלְקִיהּ מָאן דְּזָכִי
לִיקְרָא דְשַׁבְּתָא זַפְּאָה אִיהוּ בְּעֵלְמָא דִּין
וּבְעֵלְמָא דְאֲתִי.

וַיֹּאמֶר יי' אֶל מֹשֶׁה עֲבֹר לִפְנֵי הָעָם וְגו' (שמות
יג). רַבִּי חֲזִיָּא פְתַח, (תהלים לד) חוֹנָה מְלֵאךְ

יי' סָבִיב לִירְאָיו וַיִּחְלָצֵם. זַפְּאִין אֵינוֹן
צַדִּיקָיָא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתֵרֵי
בִיקְרִיהוֹן, יִתִּיר עַל דִּילִיָּה. תָּא חֲזִי, כִּמָּה
אֵינוֹן בְּנֵי עֲלָמָא, דְּמַחְרְפִי וּמְגַדְּפִי לַעִילָא,
כְּגוֹן סַנְחֶרִיב חָרַף וְגִדְף, וְאָמַר (מלכים ב' יח) מִי
בָכַל אֱלֹהֵי הָאָרְצוֹת וְגו'. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
מַחֲלִיל, וְלֹא תִבַּע מִנִּיהּ. פִּיּוֹן דְּאוּשִׁיט יָדֵיהּ עַל
חֲזִקְיָה, מָה כְּתוּב (מלכים ב' יט) וַיֵּצֵא מִלֵּאךְ יי' וַיִּפֹּד
בְּמַחֲנֵה אֲשׁוּר וְגו'.

יִרְבְּעֵם בֵּן נֶכֶט הָיָה פֹּלַח לְעִבּוּדָה זָרָה,
וּמִקְטֹר לָהּ, וּמְזַבַּח לָהּ, וְקוּדְשָׁא

בְּרִיךְ הוּא לֹא תִבַּע מִנִּיהּ. וְכֵן אֲתָא עֵדוֹ
נְבִיאָה, וְאֲתַנְפִּי עָלֶיהָ, וְאוּשִׁיט יִרְבְּעֵם יָדָא
לְקַבְּלָהּ, מָה כְּתוּב (מלכים א' יג) וַתִּיבֹשׁ יָדוֹ וְגו',

וְלֹא יָכַל לְהִשְׁיבָהָ אֵלָיו. (ועל דפּלַח לְעִבּוּדָה זָרָה לֹא תִבַּע לִיָּה קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא).

פְּרַעָה חָרַף וְגִדְף, וְאָמַר (שמות ה) מִי וְגו'. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא תִבַּע